

Csomós István

Kiképzés módszertana

A követelménymodul megnevezése:

Katonai alapfeladatok

A követelménymodul száma: 0789-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-017-50

KIKÉPZÉS MÓDSZERTANA

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ön a honvéd tiszthelyettesi pályára való felkészülésének keretében a katonai alapkiképzés feladatait hajtja végre. A Honvédség feladatainak teljesítésére való felkészülés (készenlét) időszakában a katona kötelessége, hogy állandóan tökéletesítse katonai felkészültségét. Az alapkiképzés során a vezetői felkészítés követelményeiben meghatározott kiképzés módszertani ismereteket kell elsajátítania.

1. Ábra Katonai kiképzés¹

¹ Forrás: Hogyan lehetek szerződéses katona, tájékoztató füzet, a Magyar Honvédség kiadvány, Budapest, 2008.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. A Magyar Honvédség kiképzésének alapjai

A Magyar Köztársaság nemzeti érdekeinek védelme, kül-, biztonság-, és védelempolitikai céljainak megvalósítása felkészült, a professzionalizmus talaján álló katonai erőt igényel. A haderőnek képesnek kell lennie a Magyar Köztársaság szuverenitásának és területi integritásának a megvédésére szövetségi kereteken belül, érdemi hozzájárulásra a közös védelemhez és a nemzetközi biztonságot erősítő szövetségi műveletekhez.

Az Magyar Honvédség felkészítésének fő célkitűzése a haza védelméhez, a szövetségi, a nemzetközi kötelezettségek teljesítéséhez, a katonai szervezetek alkalmazásához szükséges képességek kialakítása, valamint hozzájárulás az újonnan jelentkező kihívásoknak megfelelni képes, a nemzet biztonságát magas szinten szolgáló professzionális haderő fejlesztéséhez.

1. Ábra Magyar katonák Afganisztánban²

² Forrás: <https://www.parbeszed.hm.gov.hu>, Fotógaléria, Lippai Péter ezredes, Afganisztán 49, letöltés_2010_11_06

A korszerű kiképzés alapfeltételei a különböző szintű stratégiai –hadműveleti– harcászati és kiképzési Feladatlisták. A kiképzési feladatok során érvényesíteni kell a – Magyar Honvédség által elfogadott–kapcsolódó műveleti szabványok a STANAG-ek előírásait, és a vonatkozó szövetségi, uniós, és nemzeti doktrinális dokumentumokban rögzített alapelveket, valamint a két–vagy többoldalú környezetben, a nemzetek által kidolgozott felkészítési okmányokban szereplő elvárásokat.

2. A katonai kiképzés célja, követelményei, kiképzési ágai

A általános katonai kiképzés célja

A katonai élet és szolgálati érintkezések, az alaki mozgások, az egyéni fegyver kezelése, továbbá a harcmezőn való mozgás, a harc túlélése, az önvédelem és segítségnyújtás szabályinak megismerése, valamint a harc megvívásához elengedhetetlenül szükséges fizikai és pszichikai állóképesség megszerzése.

Az általános katonai kiképzés követelményei

Az általános katonai kiképzés követelményei magukba foglalják a katonai alapfeladatok végrehajtásához szükséges alábbi ismeretek és képességek elsajátítását:

- a szolgálati szabályzat előírásainak alkalmazása,
- az alaki szabályzat előírásainak alkalmazása,
- az egyéni fegyverek kezelése és karbantartása,
- az egyéni felszerelés kezelése és karbantartása,
- 24 órás szolgálati feladatok ellátása,
- a jelentések rendszerének alkalmazása,
- lögyakorlat végrehajtása,
- mozgások végrehajtása terepen egyénileg és kötelékben,
- műszaki feladatok végrehajtása,
- logisztikai feladatok végrehajtása,
- harcászati feladatok ellátása,
- békefenntartó feladatokat ellátása,
- egészségügyi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása,
- testedzés,
- a napirend feladatainak és tevékenységeinek végrehajtása,
- munka-, és környezetvédelmi tevékenységet végzése,
- a katonai jog és etika szabályainak betartása.

A katonai kiképzés rendszere

<p>alapkiképzés szakbeosztásra</p>	<p><i>Általános katonai-, könnyű lövész- és szakalapozó kiképzés, amely fegyvernemtől, szakcsapattól független, minden katonára kötelező</i></p>
--	--

	történő kiképzés	<i>kiképzési forma.</i>
	szakkiképzés	<i>Fegyvernem, szakcsapat irányultságú kiképzés.</i>
EGYÉNI KIKÉPZÉS	egyéni képességfejlesztés	<i>Meghatározott kiképzettségi szint elérését megalapozó, a kiképzésért felelős állományilletékes parancsnok terve és követelménye szerint szervezett és irányított, rendszeresen ismétlődő tevékenység.</i>
	előmeneteli továbbképzés	<i>Az előmeneteli rendhez kapcsolódó, az előmenetelért felelős állományilletékes parancsnok terve alapján, katonai képzési intézményben végrehajtott időszakos tevékenység.</i>
KÖTÉLÉKEK KIKÉPZÉSE	katonai szervezetek kiképzése	<p><i>A katonai szervezet részére meghatározott feladatok végrehajtására a kiképzettségi szint elérésére történő felkészülés, nemzetközi és hazai gyakorlatok.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - általános képesség kiképzettségi szint: a készenlét fokozásához, a műveletek előkészítéséhez szükséges, illetve a műveletek közben előforduló alaptevékenységek végrehajtására alkalmas állapot valamennyi szervezetre vonatkozóan; - alapképesség kiképzettségi szint: a harci, a harci támogató és a harci kiszolgáló támogató szervezetek szakfeladatai végrehajtására alkalmas, illetve a fegyvernemi és szakcsapatok kisalegységeinek (rajok, szakaszok) összekovácsoltsági állapota; - teljes képesség kiképzettségi szint: a műveleti egységek, parancsnokságok összefegyvernemi feladatainak végrehajtására alkalmas összekovácsoltsági állapota; - alkalmazási képesség kiképzettségi szint: kijelölt műveleti egységek, parancsnokságok bevetésre alkalmas állapota.
TÖRZSKIKÉPZÉS		<i>Törzsgyakorlások, gyakorlatok, nemzetközi és hazai gyakorlatok.</i>

Az általános katonai kiképzés ágai

3. ábra Az általános katonai kiképzés ágai

3. A katonai pedagógia szerepe a katonai kiképzésben

A katonai pedagógia alkalmazza a pedagógia egyes ágazatainak eredményeit és tapasztalatait a katonai kiképzés és szolgálat sajátos körülményeihez.

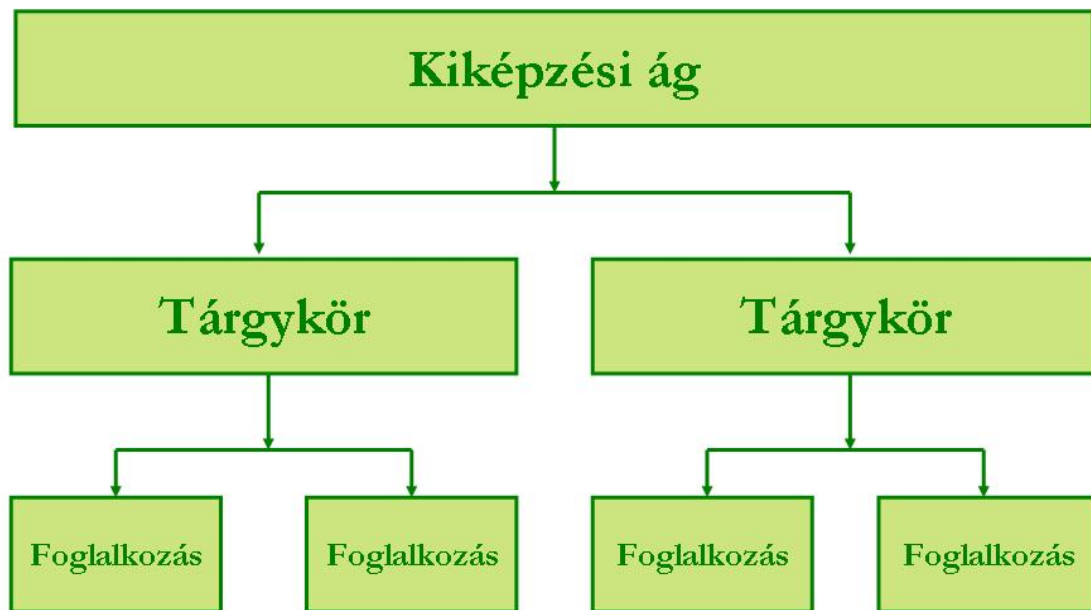
A katonai kiképzés szervezeti keretei, formái

A katonai kiképzés szigorúan szervezett folyamat a kiképzők és a katonák szervezett tevékenysége. A szervezettség biztosítja a kiképzési célok megvalósítását, kiképzési módszerek alkalmazását a kiképzettségi szint elérését.

A kiképzés folyamatában az egyes *kiképzési ágak* anyagát kisebb részekre *tárgykörökre* (témakörökre), ezeket pedig *foglalkozásokra* kell bontani, úgy, hogy minden egyes tárgykör anyaga kapcsolódjon az előzőhöz.

A KIKÉPZÉSI RENDSZER ELEMEI

4. ábra A kiképzési rendszer elemei

A katonai kiképzés szervezeti formáinak csoportosítása

Szervezeti formák	Típus	Anyagi biztosítás	Időszak
Foglalkozások	tantermi	anyagi biztosítással végrehajtott	nappali
	terep		
	műhely		
	laboratóriumi	anyagi biztosítás nélkül végrehajtott	éjszakai

Lövészetek

Gyakorlatok

A foglalkozások típusát mindig az adott foglalkozás kiképzési feladata határozza meg. Az egyes foglalkozásoknak lehet egy vagy több kiképzési feladata.

Foglalkozási típusok a megoldandó kiképzési feladat alapján

Megoldandó kiképzési feladat	Foglalkozási típus
Ismeretszerzés	Új ismereteket feldolgozó foglalkozás
Gyakorlati alkalmazás	Alkalmazó, gyakorló foglalkozás
Rendszerezés–rögzítés	Ismétlő foglalkozás
Ellenőrzés–értékelés	Ellenőrző értékelő foglalkozás
Több kiképzési feladat azonos foglalkozáson	Kombinált foglalkozás

Új ismeret feldolgozó foglalkozás

Az új ismeret feldolgozó foglalkozást akkor kell alkalmazni, ha a foglalkozás feladata az új ismeretek átadása. Az új ismereteket feldolgozó feldolgozás egyik változata lehet az úgynevezett bevezető foglalkozás, amelynek az a feladata, hogy alkalmazásával a katonák előkészüljenek nagyobb tárgykörök feldolgozására, növekedjen az érdeklődésük, motivációjuk.

Alkalmazó, gyakorló foglalkozás

A katonák kiképzettségi szintjének elérése megköveteli az ismeretek tudatos alkalmazását. Az alkalmazáshoz pedig sok gyakorlásra van szükség. A kialakítandó képességeket be kell mutatni a végrehajtást segíteni, javítani, értékelni kell.

Ismétlő foglalkozás

Az ismétlő foglalkozások alapvető feladata a korábban tanult, elsajátított kiképzési anyag rendszerezése és rögzítése. Nagyon fontos az ismeretek elmélyítése, az általánosítások megfogalmazása és a következtetések levonása.

Ellenőrző értékelő foglalkozás

Az ellenőrző–értékelő foglalkozáson kérdések, gyakorlati feladatok megoldása alapján lehet felmérni a fogalmak, szabályok, törvények ismeretét a kiképzetség szintjét.

Kombinált foglalkozás

A kombinált foglalkozás sajátossága, hogy itt két vagy több kiképzési feladat szerepel meghatározó jelleggel. Ilyenek lehetnek például: új ismeretek feldolgozása, gyakorlati alkalmazása, a gyakorlati alkalmazás és ellenőrzés, megszilárdítás és gyakorlati alkalmazás. stb.

4. A katonai kiképzés munkaformái

Frontális munka

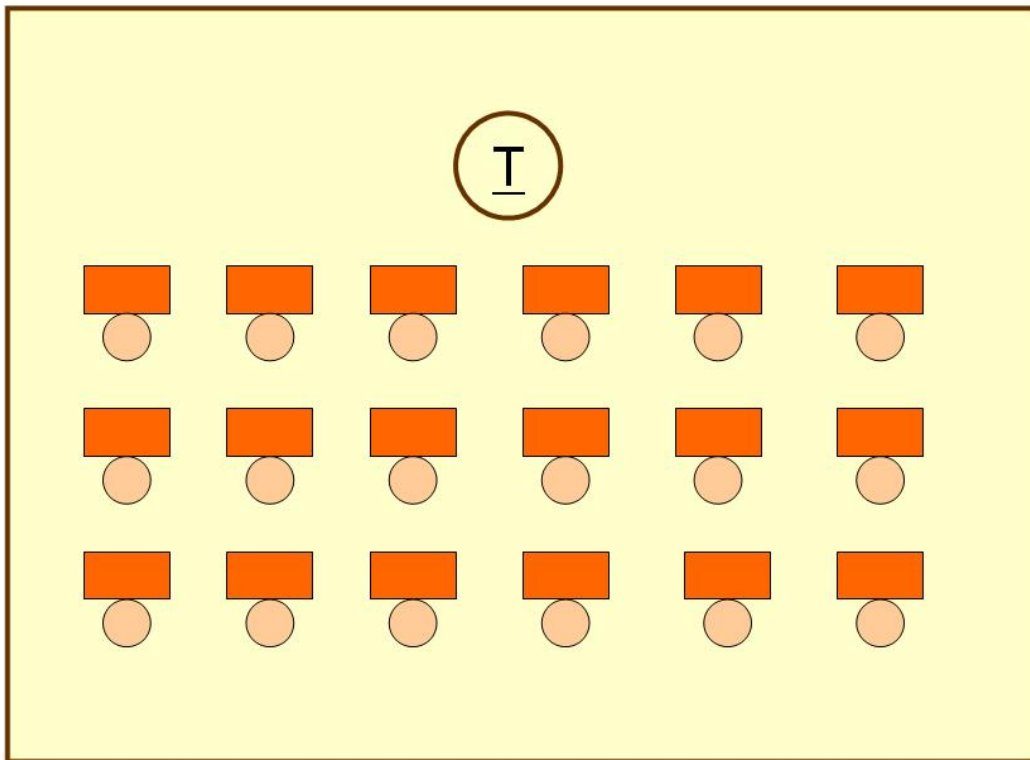
A frontális munka olyan szervezési mód, amelyben a katonák tanulási tevékenysége párhuzamosan, egy időben, gyakran azonos ütemben folyik a közös kiképzési célok érdekében. A kiképző közvetlen irányítása kiterjed az egész alegységre.

Előnyei:

- minden katona azonos színvonalon és ütemben halad a kiképzési anyag elsajátításában,
- a kiképző irányítása mindenkire kiterjed.

Hátrányai:

- háttérbe szorítja az egyéni sajátosságokat, nem biztosítja az egyéni fejlesztést,
- nehéz a katonák egyforma aktivizálásának a biztosítása,
- az ismeretek ellenőrzése gyakran formális.

5. Ábra Frontális tantermi elrendezés

Egyéni munka

A kiképzési anyag elsajátítását a katonák önállóan folytatják, amelyhez szükség van előzetes ismeretekre és képességekre.

Előnyei:

- figyelembe veszi az egyéni sajátosságokat,
- eltérő képességű katonáknál eltérő fejlődést tesz lehetővé,

Hátrányai:

- elszigetelhet a társaktól a közösségtől,
- nagy lemaradást eredményezhet,
- az általános katonai kiképzés (alapkiképzés) folyamatában az alkalmazási lehetősége korlátozott,

Formái:

- Homogén: minden katona azonos kiképzési anyagot dolgoz fel önállóan,
- Differenciált: minden tanuló különböző tananyagot sajátít el önállóan.

Csoportmunka (kiscsoportos kiképzés)

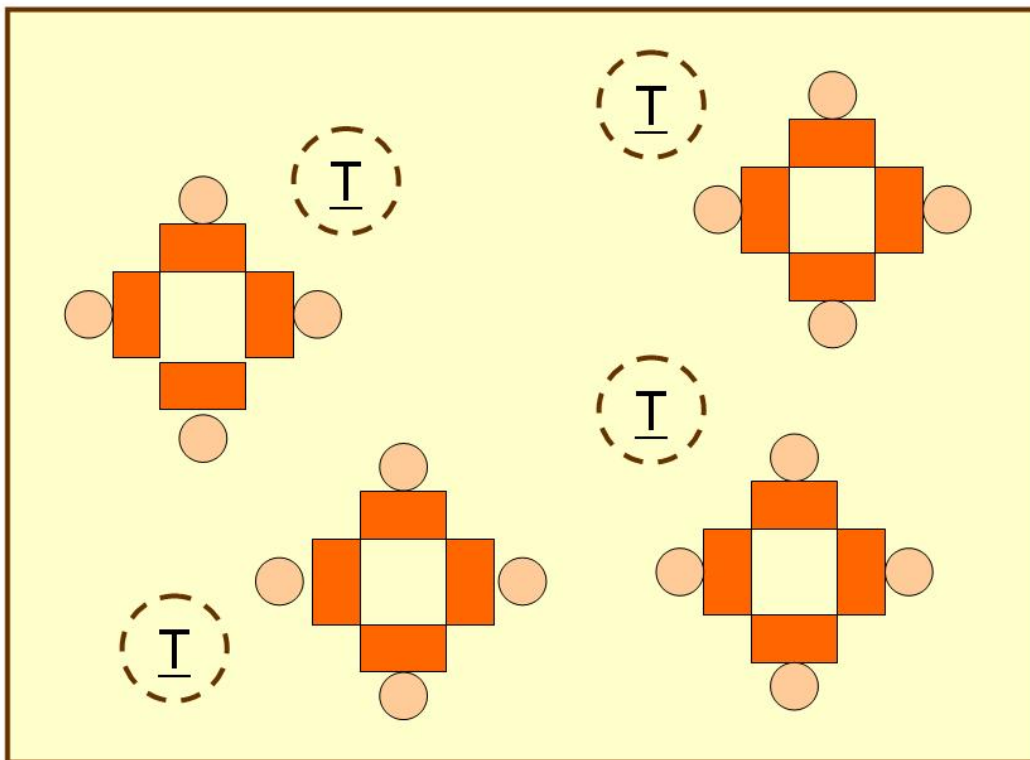
A katonák a kiképzési anyagokat kis közösségekben (rajokban, kezelőszemélyzet kötelékben, 3–7 fős csoportokban), önállóan dolgozzák fel a kiképző indirekt irányításával.

Előnyei:

- növeli a katonák önállóságát és aktivitását,
- javítja az elsajátítás hatékonyságát,

Hátrányai:

- alkalmazási lehetősége esetenként korlátozott,
- szűk csoportszellemet (klikk) hozhat létre.

6. Ábra Kiscsoportos tantermi elrendezés

A csoportfoglalkozások a század, a szakasz valamilyen megosztását, részekre bontását jelenti a kiképzési anyag feldolgozásának az idejére. Lényeges, hogy a csoportalakítás milyen módon, milyen szempontok alapján történik.

5. A katonai kiképzés módszerei

Az előadás

Az előadás olyan szóbeli közlési módszer, amely egy-egy téma logikus, részletes, viszonylag hosszabb ideig tartó kifejtésére szolgál. Általában magába ötvözi az elbeszélés és a magyarázat elemeit.

A gyakorlott előadók előadásuk színvonalát, információ közvetítésük minőségét:

- a tartalom strukturálásával,
- élénk előadói stílussal,
- a fontosabb elemek vizualizálásával emelik.

Előnyei, felhasználási területei:

- nagyobb csoportok (30 főn felüli) esetén is gond nélkül alkalmazható,
- viszonylag rövid idő alatt sok információt lehet átadni,
- jól alkalmazható új téma megismertetésénél a csoportban.

Hátrányai:

- hosszabb időtartam esetén fárasztó a hallgatóságnak,
- passzív résztvevői magatartást eredményez,
- a gyakorlatba való átültetés nehézkes lehet.

Javaslatok:

- gondos előkészítése az előadás felépítésének,
- az előadásunk, lehetőleg ne haladja meg a 30 percet.

Beszélgetés

Az kiképző felvet egy témát, mellyel a katonákat egyéni állásfoglalásuk, kritikájuk vagy megoldási javaslatuk kifejezésére készíti. A kiképző feladata, hogy konkrét helyzeteket vázoljon fel, azokkal kapcsolatban kérdéseket tegyen fel, rendszerezze a résztvevők válaszait, a vita vagy beszélgetés eredményét összefoglalja, értelmezze. Felelős a beszélgetés menetének irányításáért, a szabályok és időarányok betartásáért.

Előnyei, felhasználási területei:

- a katonák az eredmények létrejöttének részeseivé válnak, és ezáltal azzal azonosulnak,
- a csoporttagok meglévő tudása a lehető legjobban kihasználható (mindenkinek lehetősége nyílik arra, hogy egy olyan témához, amelyik közel áll hozzá, hozzászólhasson),

- a különböző érveket, véleményeket egyértelműen felszínre kell hozni.

Hátrányai:

- ha nincs meg a kellő fegyelem, könnyen áttekinthetetlenné válik, a kevésbé aktív résztvevők a háttérbe szorulhatnak,
- az irányítás magas követelményeket támaszt a kiképzővel szemben,
- a különböző vélemények meghallgatása több időt igényel,
- a beszélgetés könnyen mellékvágányra juthat, ha a fő témát szem elől veszítik.

Javaolatok:

- teljes mértékben új, vagy ismeretlen téma feldolgozásánál ne alkalmazzuk,
- állapotjunk meg a vitaszabályokban, és azokat be kell tartani,
- vegyük figyelembe a rendelkezésünkre álló időt és törekedjünk az eredményességre,
- ügyeljünk az egyes hozzászólások megfelelő időarányaira,
- a résztvevők hozzászólásait kommentár nélkül jegyezzük fel.

A szemléltetés

A szemléltetés (demonstráció, illusztráció) olyan szemléletes oktatási módszer, amelynek során a tanulmányozandó tárgyak, jelenségek, folyamatok észlelése, elemzése történik.

A szemléltetés célja:

- a különböző érzékszervek igénybevételével megbízható emlékképek és képzetek kialakítása,
- járuljon hozzá a fogalmak, szabályok megértéséhez,
- biztosítsa a foglalkozások valósághűségét,
- a foglalkozások érdekesebbé tételén keresztül járuljon hozzá a tartósabb tudás kialakításához.

A szemléltetés fajtái

Közvetlen	Közvetett
A tárgyak, jelenségek, fogalmak, különböző tevékenység mozzanatok bemutatása.	Rajzok, makettek, modellek, képek, térképek közvetlen bemutatása.

A hatékony szemléltetés szabálya, hogy amit csak lehet, a valóságban kell bemutatni a katonáknak.

A bemutatás javasolt sorrendje:

- a valóság bemutatása (gépkarabély elsütő szerkezet működésének bemutatása)

gépkarabélyon),

- a szimbólum részleges vagy kiegészítő magyarázata (mozgó falitáblán),
- visszatérés a valóság bemutatásához (ismét gépkarabélyon).

A katonai kiképzésben személtetés hatékonyságát jelentősen növeli a különböző oktatástechnikai, haditechnikai és szimulációs eszközök megfelelő alkalmazása.

Az oktatástechnikai eszközök csoportosítása

A megjelenítést végző- és vezérlőeszközök
(szemléltető eszközök)

Az információt hordozó eszközök, amelyeken az
információ fizikailag megtalálható
(szemléltető anyagok)

A szemléltető eszközöket és a szemléltető anyagokat együtt lehet alkalmazni.

Vizuális eszközök:

- tábla,
- flip-chart,
- írásvetítő,
- fényképezőgép,
- kamera.

Audio eszközök:

- magnetofon,
- CD-lejátszó.

Többfunkciós (audio-vizuális) eszközök és kiegészítő berendezések:

- videó, DVD lejátszó,
- elektronikus prezentációs eszközök (számítógép),
- LCD kivetítő,
- digitális tábla,
- projektor, mutatók.

Az oktatástechnikai eszközök alkalmazásának szempontjai

A tábla

A leggyakrabban alkalmazott szemléltető eszköz, alkalmazásánál figyelembe kell venni, hogy csak tiszta táblára megfelelő méretű betűkkel, olvashatóan szabad írni és a felírt szövegeknek, ábráknak logikusan kell követni egymást.

Előnye:

- együtt halad a szöveges és az írott információ.

Hátránya:

- használata lassú, sok manuális munkát igényel.

Flip-chart

Használata kis létszámú csoport (2-5) fő esetén ajánlott.

Alkalmazásánál előre meg kell tervezni a táblaképet:

- mi fog szerepelni, szöveg vagy ábra
- térben hogy helyezzük el ahhoz, hogy áttekinthető legyen

	<ul style="list-style-type: none"> - úgy készítsük el, hogy a prezentáció végén alkalmas legyen az összesítésre, áttekintésre.
Írásvetítő	<p>Alkalmazásával speciális fóliára elkészített szövegek és ábrák vetíthetők ki.</p> <p>A vetítés minőségét befolyásolja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a terem mérete, - a vetítő fényteljesítménye, - a vetített ábra képminősége.
Elektronikus prezentációs eszköz	<p>A számítógép egy megfelelő számítógépes program segítségével előre elkészített prezentáció bemutatására szolgáló eszköz. A prezentáció vizuális és hanganyagot egyaránt tartalmazhat.</p> <p>Számítógépes prezentáció készítésének szabályai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű, közérthető nyelven magyarázzunk, - rövid mondatokat használjunk, - az ábrák lényegre törőek legyenek, - az alkalmazott animációk, áttűnések mondanivalónk kifejtését segítsék és ne vonják el a hallgatóság figyelmét.
Számítógépes szimuláció rendszerek	<p>A szimulációs gyakorlatokon a gyakorló parancsnok által meghatározott feladatokat, a valóságot megközelítő körülmények között, életszerűen hajtják végre a szimulációs térben, ami megalapozott döntéseket, objektív értékelést tesz lehetővé.</p> <p>A szimulátor – a valóságot megközelítően – számítógépen szimulált körülmények között képes támogatni az összhaderőnemi csapatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - harci és harccal kapcsolatos tevékenységének, - válságkezeléssel és békefenntartással, terror elhárítással kapcsolatos feladatainak, - katasztrófa védelemmel összefüggő katonai tevékenységeinek előkészítését és végrehajtását.
Haditechnikai eszközök	<p>A rendszeresített haditechnikai eszközöket és harcanyagokat a kiképzéshez csak a legszükségesebb mértékben célszerű felhasználni. Előnyben kell részesíteni a kizárólag kiképzési célra rendszeresített eszközöket, szimulátorokat, csökkentett hatású harc- és imitációs anyagokat, lőszeret, amelyek hatékonyan és költségtakarékosan biztosítják a kiképzési feladatok végrehajtását, a környezetvédelmi előírások betartását.</p>

Gyakorlás

A gyakorlás olyan kiképzési módszer, amellyel az ismeretek alkalmazásához szükséges képességek kialakítása és fejlesztése történik.

A gyakorlás minden kiképzési ág oktatásában jelen van általánosan használt módszerként. Az eredményes gyakorláshoz a kiképzőnek ismerni kell azokat az általános pszichológiai-pedagógiai törvényszerűségeket, amelyek megszabják a követelményeket.

A gyakorlás eredményességét biztosító tényezők:

- az ismeretközlés előzze meg a gyakorlás megkezdését,
- a gyakorlás közben biztosítani kell a tudatosságot,
- a gyakorlás legyen irányított és szervezett,

- a gyakorlásnak rendszeresnek kell lenni,
- törekedni kell a változatosságra,
- ügyelni kell a végrehajtás pontosságára,

A gyakorlás fajtái:

- komplex gyakorlás,
- témaköri gyakorlás,
- felidéző gyakorlás.

A vizuális érzékelés szerepe a gyakoroltatás folyamatában:

A katonák tevékenységét különösen a gyakoroltatás kezdeti időszakában a látás-élmény motiválja és vezérli. Az érzékeléses-mozgásos cselekvéseket a katonák kezdetben a kiképző természetes normál, lassított-és ismét normál tempóban végzett bemutatásából ragadják meg (például az alaki mozgásokat).

A gyakorlás célszerű szakaszai:

- motiválás,
- elméleti alapvetés,
- próbavégrehajtás,
- gyakoroltatás (részenként, majd összefüggően),
- folyamatos ellenőrzés-értékelés.

Az ismétlés módszere

Az ismétlés olyan kiképzési módszer, amelynek segítségével a korábban tanult ismereteket, képességeket megszilárdítjuk, elmélyítjük.

Az ellenőrzés-értékelés

Az ellenőrzés olyan értékelési módszer, amelynek segítségével megállapítjuk, hogy a katonák teljesítménye, hogyan viszonyul a velük szemben támasztott követelményeknek.

Az értékelés egy olyan módszer, amellyel az ellenőrzés során nyert tapasztalatokat ellenőrizzük, minősítjük.

6. Kooperatív oktatási módszerek alkalmazása a katonai kiképzésben.

A modern felnőttoktatási képzések a csoportmunkán a résztvevők aktív, irányított és folyamatos bevonásán alapulnak, amelyeket megfelelő előkészítést követően bizonyos témakörökben a katonai kiképzésben is alkalmazhatóak.

A kooperatív oktatási módszerek általános jellemzője, hogy a kiválasztott témaköröket kisebb csoportokban dolgozzuk fel. A csoport munkája többnyire írásban is rögzítésre kerül. A csoportok teljesen önállóan dolgoznak, az oktató egyértelmű feladatkitűzésekkel, módszertani segítséggel, valamint tanácsokkal és javaslatokkal támogatja a csoportmunkát. Feladatköréhez tartozik a szabályok ismertetése, vagy a csoportszóvivő kijelölése is. Végezetül az összes csoportmunka eredményét megbeszéljük és kiértékeljük.

Előnyei, felhasználási területei:

- vélemény és tapasztalatcsere szűkebb körökben,
- lehetőség gyakorlati problémafelvetések, megoldási javaslatok kidolgozására,
- magatartásformák, érvelések begyakorlása,
- a kevésbé aktív hallgatókat és részvételre készíti,
- a „több szem többet lát” elv alapján az aktív részvétel a csoport bölcsessége biztosítja a helyes eredmény felé való eljutást.

Hátrányai:

- egyéni vélemények elnyomhatják a csoportvéleményt,
- ha a csoportban nincs meg az egység, és megoldatlan konfliktusok feszülnek, elsikkadhat a kijelölt probléma megoldása,
- nem megfelelő feladatkijelöléssel a csoportot vagy túl magas, vagy túl alacsony követelmény elé állíthatjuk.

Javaslatok:

- a feladatokat és a megoldásukra szánt időt rögzítsük írásban. A csoportok munkájára szánt időt mindig 20 % tartalék idővel tervezzük meg,
- mindig biztosítsunk elegendő időt arra, hogy a csoport munkáját kiértékeljük,
- ösztönözzük a munkacsoportokban az együttműködést,
- tartalmilag ne kapcsolódjunk be az egyes csoportok munkájába,
- fogadjuk el a csoportmunka eredményét anélkül, hogy jóváhagyásunkat nyilvánítanánk, vagy a csoportvéleményt átfogalmazzunk, kivéve, ha szakmai helyesbítésről van szó.

Kooperatív oktatási módszerek típusai

Villanófény/vaku

A „vakuval” egy csoportban pillanatfelvételt lehet készíteni, a pillanatnyi hangulatról, véleményekről stb. Ezek a megvilágítandó nézőpontok (személyes nézőpont mint aktuális állapot, elvárások, kívánságok, tartalmi vonatkozások mint gyakori kérdések, érthetőség, felismerés, csoportdinamikus aspektusok mint a konfliktus, csoportléggkör) mindig egy kérdésen vagy egy nyilatkozaton keresztül tagolódnak. A csoport mindegyik tagja spontán véleményt nyilvánít egy válasz vagy egy állásfoglalás által.

Az eljárás menete:

- a vaku szabályainak megmagyarázása: mindig csak 1 személy beszél,
- az állításokat (először) nem kommentálják vagy vitatják meg,
- minden résztvevő lehetőség szerint részt vesz a vakuban,
- ha az adott pillanatban nem jut semmi az eszébe akkor a résztvevő „elhalkulhat”(pl. „jelenleg nem szeretnék nyilatkozni”),
- kérdésfeltevés, illetve nyilatkozatformálás a kívánt nézőpontok megvilágítására,
- a csoport minden tagja sorjában véleményt nyilvánít, ha lehet akkor gyorsan és precízen,
- az állításokat nem vitatják meg, magyarázatlanul maradnak,
- a kiképzők is részt vesznek a programban és tartják magukat a szabályokhoz.

A végén a vakuk eredményéből a további munkára vonatkozó következtetést kellene kapni. Nem egyértelmű kijelentéseket most már meg lehet vitatni, érdeklődni lehet utánuk.

Javaslatok:

- tanulóegység vagy előadás előtt, közben vagy a végén,
- mérleg funkcióként széleskörű rendezvényeken,
- pillanatnyi hangulat/benyomás megvilágításánál a csapatban,
- csoportdinamikus problémák fellépésénél (konfliktusok, zavargások),
- egy munkaszakasz, egy ülés vagy egy előadás értékeléséhez.

Háromlépcsős interjú

A tananyag feldolgozása ötfős csoportban történik. **1. lépcső:** A→B-nek, C→D-nek mesél, **2. lépcső:** B→A-nak, D→C-nek mesél, **3. lépcső:** mind a négyen elmondják E-nek a csoportban mindazt, amit egymástól tanultak.

Javaslatok:

Új fogalmak megismerése, bevésése, használata, együtt dolgozás a kooperatív technikákon keresztül.

Szakértői meghallgatás

Szakértői vélemény elsősorban akkor jelentkezik, ha egy témát vagy problémát egy szakértő látószögéből kell megvilágítani. Ehhez egy kívülálló szakértőt kell hívni, aki kész megválaszolni a résztvevők kérdéseit. A kérdés-válasz szekvencia által, a katonák lehetőséget kapnak tudásukat közvetlen párbeszédbe bővíteni.

Javaslatok:

- egy új téma beszállásánál,
- szükség szerint a kiképző célkitűzése alapján a szakértői meghallgatás a munkafázisra és a végző fázisra is alkalmas.

Ezzel a módszerrel egyrészt fel lehet készíteni a képzésen résztvevőket arra, hogy szakértőként, hogyan válaszoljanak kérdésekre másrészt milyen módon vezessenek el olyan foglalkozást, ahol szakértő is jelen van.

Az eljárás menete:

Előkészítő ülés:

- az oktató magyarázza meg a témát,
- a résztvevők egyes-vagy többes csoportokban kérdéseket készítenek elő (max. 30 perc). Az összegyűjtött kérdéseket nehézségi szint szerint összefoglaljuk és esetleg vizualizálhatjuk,
- le lehet fixálni, hogy melyik kérdést melyik területhez rendeljük.

Interjúülés:

- bemutatkozás és köszöntés,
- a szakértő, a válaszait, ha lehetséges fogja rövide, hagyja hogy visszakérdezzenek,
- a végén az oktató összefoglalja a meghallgatás fontosabb nézőpontjait.

Szakértői mozaik

A téma felosztása a csoporttagok között:

- A: 1. szöveg,
- B: 2. szöveg,
- C: 3. szöveg,
- D: 4. szöveg.

Szakértői csoportok megalakulása, az azonos témával foglalkozók csoportot alakítanak. A téma megbeszélése, közös kulcsfogalom kiemelés (vezérfonal). Tanítás a saját csoportban.

Javaslatok:

- új fogalmak megismerése, bevésése, használata, együtt dolgozás a kooperatív technikákon keresztül.

Feladatközpontú foglalkozásterv MOZAIK-II. MÓDSZER 1. lépés: bevezetés		
1. A tanulás új módjával ismerkedünk.	2. Csoportokban fogunk dolgozni.	3. Egymást segítve jobb eredményt lehet elérni.
4. Minden csoporttag speciális témát kap, ezt fogja megtanulni	5. Találkozás más csoportok tagjaival, akiknek ua. a témájuk –megbeszélés.	6. Mindenki beszámol a saját csoportjának a témáról.
7. A témákat, mint a mozaik darabjait mindenki beilleszti a maga részét az egészbe.		8. Csoportnevek feljegyzése, az olvasandó anyag és a szakértői lapok kiosztása
9. Alapelv, hogy minden tanuló szakértőjévé válik egy-egy témának és Ő tanítja meg a többieket	10. Mindenki olvassa el azt a részt, amely ki van jelölve számára a saját lapján.	

7. Ábra Mozaik módszer 1. lépés

MUNKY

8. Ábra Mozaik módszer 2. lépés

7. A kiképzés végrehajtását szabályozó alapidokumentumok a foglalkozásokra történő felkészülés

A Magyar Honvédségnél a kiképzés tervezésének alapját a HM Honvéd Vezérkar főnöki intézkedés a Kiképzési (Szakkiképzési) programban meghatározott feladatok az előljáró parancsnokok (főnökök) intézkedései és utasításai, valamint az adott időszakra tervezett kiemelt feladatok képezik.

Az alegység (század) részletes kiképzési terv tartalma, használata

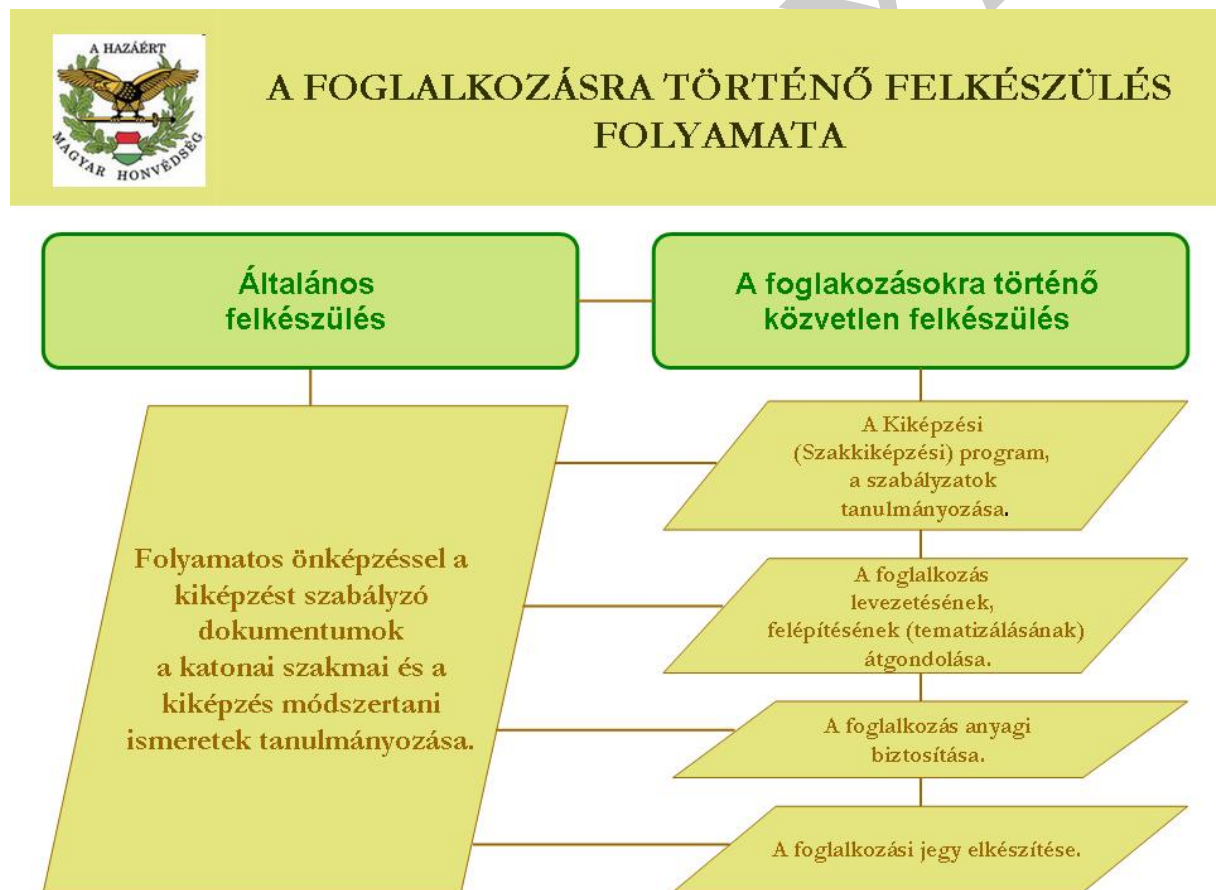
A század részletes kiképzési terv tartalmazza:

- naponként a kiképzési feladatokat tárgykörökre és foglalkozásokra bontva a végrehajtásukra fordítható kiképzési órák számát a foglalkozások helyét és vezetőjét,
- a végrehajtandó normafeladatokat,
- a szükséges gép-és harcjárművek számát, a felhasználható kilométer mennyiséget, a karbantartásra kijelölt alegységet,
- a foglalkozások anyagi biztosítását, a kiképzési eszközök és segédletek megjelölésével,

- a 24 órás szolgálatba és a munkára történő vezénylest,
- a rajparancsnoki állomány parancsnoki-és módszertani továbbképzésére vonatkozó utasításokat,
- a század parancsnoki állománya részére az előjárók által tervezett foglalkozásokat (eligazítások, módszertani foglalkozások, továbbképzések, stb.)
- az alegységgyűlések, fegyelmi értekezletek időpontjait,
- a kulturális rendezvények, sportversenyek időpontjait valamint a szabadnapok elfoglaltsági tervét,
- a szolgálatok ellátásáért, a kiképzési feladatokért biztosított pihenő időt,

A század kiképzési tervét a zászlóaljparancsnok a kiképzés megkezdése előtt egy héttel hagyja jóvá.

A szakaszparancsnokok a jóváhagyott kiképzési terv alapján készítik el- az adott foglalkozás előtt legalább 3 nappal- a foglalkozási jegyeiket.

9. Ábra A foglalkozásokra történő felkészülés folyamata

A foglalkozási jegyek, kidolgozásának ismertetése, gyakorlása

A foglalkozási jegynek vázlatosan tartalmaznia kell a foglalkozásvezető gondolatmenetét és a foglalkozáson végrehajtandó feladatok sorrendjét.

Általános követelmény, hogy a kiképző olyan foglalkozási jegyet, amelyből színvonalas foglalkozást képes tartani.

A foglalkozási jegyet célszerű úgy összeállítani, hogy abban azok a legfontosabb részek és feladatok szerepeljenek, amelyek elősegítik a foglalkozások hatékonyságát, eredményességét.

MAGYAR HONVÉDSÉG

J ó v á h a g y o m

201.....
(alegységparancsnok)

FOGLALKOZÁSI JEGY

Kiképzési ág:

Tárgykör és foglalkozás száma, rövidített tárgya:

A foglalkozás célja:

A foglalkozás fő munkaformája:

A foglalkozás módszere:

A foglalkozás helye, ideje:

Szabályzat, segédlet:

Anyagszükséglet:

foglalkozásvezető

A FOGLALKOZÁS BEVEZETŐ RÉSZE

Idő

A foglalkozásvezető tevékenysége

Módszer

Jelentés fogadás, köszöntés
Általános ellenőrzés (létszám, öltözet, felszerelés)
A korábbi foglalkozás (ok) anyagának ellenőrzése
Biztonsági rendszabályok ismertetése

A FOGLALKOZÁS FŐ RÉSZE

A foglalkozás tárgyának, céljának, levezetési rendjének ismertetése.
A téma fontosságának (aktualitásának) kiemelése.
Az egyes fő kérdések és az ezeket alkotó rész kérdések kifejtése, magyarázata vagy bemutatása az elsődleges rögzítések és az elemi alkalmazások megvalósítása.
Az egyes fő kérdések befejezése után azok összefoglalása (a katonákkal történő összefoglaltatása).

A FOGLALKOZÁS BEFEJEZŐ RÉSZE

A foglalkozás teljes anyagának összefoglalása a katonákkal történő összefoglaltatása).
A kötelék (raj, szakasz) teljesítményének értékelése.
A katonák egyéni értékelése (kiemelkedőek, további fejlesztés, gyakorlás szükségessége).
Feladatszabás (önképzési feladat, karbantartás stb.)
Elköszönés.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Önálló munka során a PQ4R módszerrel az aktív önálló szöveg tanulás alkalmazásával dolgozza fel a témaköröket:

A Magyar Honvédség kiképzésének alapjai

A katonai kiképzés célja, követelményei, kiképzési ágai

A PQ4R módszerrel történő tanulást a következő lépések betartásával végezze:³

- **Preview** = **előzetes áttekintés**, áttekintést nyerni a témakör tartalmáról, a címszavakról, az összefoglalásokról, ezek közlik az első fontos támpontokat és információkat.
- **Question** = **kérdés**, a szöveg tartalmát feltáró kérdések megfogalmazása, melyek a szöveg témáját illetően fogalmazódnak meg és melyek megválaszolása a szövegértést segíti.
- **Read** = **olvasás**, a szöveg részletes és figyelmes elolvasása, az előzetesen feltett kérdések megválaszolása és új kérdések megfogalmazása és a fontos szövegrészek megjelölése.
- **Reflect** = **tükrözés** a feldolgozott információk elmélyítése feltárt témához konkrét példákat keresése.
- **Recite** = **felmondás** ebben a fázisban a szövegre vonatkozó kérdéseket kell megválaszolni, de írásos feljegyzést, jegyzetet nem szabad segítségül használni. A fő gondolatokat a saját szavaival foglalja össze.
- **Review** = **összegzés** az egész szöveget összefoglalása, és a munka eredményének az ismeretanyagukba való beépítése.

2. A foglalkozásvezető irányításával a ajánlott 5–6 fős csoportokban a **SAKÉRTŐI MOZAIK módszer** alkalmazásával az alábbi témakörök további feldolgozása 4

A katonai pedagógia szerepe a katonai kiképzésben

A kiképzés végrehajtását szabályozó alapidokumentumok a foglalkozásokra történő felkészülés

Lépések:

Csoportok megalakítása a **KOOPERATÍV PEDAGÓGIÁBAN** alkalmazott csoportalakítási módszerek alkalmazásával 5

3 <http://hu.wikipedia.org/wiki/PQ4R>

4 Dr Spencer Kagan: Kooperatív tanulás, ÖKONET, Budapest 2004

- szövegfeldolgozás (A, B, C, D betűjelű tanulók) (önálló olvasás),
- **A: 1. szöveg,**
- **B: 2. szöveg,**
- **C: 3. szöveg,**
- **D: 4. szöveg**
- **E: 5. szöveg**
- szakértői csoportok megalakulása, az azonos témával foglalkozók csoportot alakítanak
- a téma megbeszélése, közös kulcsfogalom kiemelés (vezérfonal)
- tanítás a saját csoportban
- a csoportok kijelölt tagjai a szakasz előtt prezentálnak egy-egy témát.
- a foglalkozásvezető visszajelzést ad a csoportoknak.

3. A foglalkozásvezető irányításával és ellenőrzésével az alábbi gyakorló feladatok végrehajtása:

- a feladatok vétele, a kiképzési terv tanulmányozása, anyagok gyűjtése, tanulmányozása,
- részfoglalkozás-vezető (rajparancsnok) szerepében a foglalkozási jegyek elkészítése, a foglalkozási helyek berendezésének ismertetése,
- különböző kiképzési ágak anyagából részfoglalkozások előkészítése

5 Bacskay Bea, Lénárd Sándor, Rapos Nóra, L. Ritók Nóra, Kooperatív tanulás, oktatási programcsomag a pedagógusképzés számára, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2008,

http://www.educatio.hu/images/download/hefop/project_1/Kooperativ_pcs.pdf

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Melyek a Magyar Honvédség felkészítésének főbb célkitűzése!

2. feladat

Sorolja fel az általános katonai kiképzés ágait!

3. feladat

Milyen feladatokat foglal magába a foglalkozásokra való felkészülés folyamata!

4. feladat

Készítsen foglalkozási jegyet a parancs, a parancsadási jog, katonai függelmi viszonyok tárgyakörben!

A yellow-bordered rectangular box containing four horizontal lines for writing.

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Az Magyar Honvédség felkészítésének fő célkitűzése a haza védelméhez, a szövetségi, a nemzetközi kötelezettségek teljesítéséhez, a katonai szervezetek alkalmazásához szükséges képességek kialakítása, valamint hozzájárulás az újonnan jelentkező kihívásoknak megfelelni képes, a nemzet biztonságát magas szinten szolgáló professzionális haderő fejlesztéséhez.

2. feladat

Katonai testnevelés, Alaki kiképzés, Szolgálati szabályzat és szabályzatismeret, Általános harcászat, A nem háborús műveletek, Lőkiképzés, Műszaki kiképzés, Vegyvédelmi kiképzés, Katonai tereptan, Logisztika, Egészségügyi ismeretek

3. feladat

Az általános felkészülés keretében folyamatos önképzéssel a kiképzést szabályzó dokumentumok a katonai szakmai és a kiképzés módszertani ismeretek tanulmányozása.

A foglalkozásokra történő közvetlen felkészülés keretében a Kiképzési (Szakkiképzési) program, a szabályzatok tanulmányozása, a foglalkozás levezetésének, felépítésének (tematizálásának) átgondolása, a foglalkozás anyagi biztosításának előkészítése, a foglalkozási jegy elkészítése.

4. feladat

MAGYAR HONVÉDSÉG

J ó v á h a g y o m

201.....

(alegységparancsnok)

FOGLALKOZÁSI JEGY

Kiképzési ág: Szolgálati szabályzat és szabályzatismeret

Tárgykör és foglalkozás száma, rövidített tárgya: Szolgálati szabályzat. A parancs, a parancsadási jog, katonai függelmi viszonyok

A foglalkozás célja: Az előírások, szabályok megtanítása

A foglalkozás fő munkaformája: Frontális munka

A foglalkozás módszere: Előadás, magyarázat

A foglalkozás helye, ideje:

Szabályzat, segédlet: Ált./22 Szolg. szab.

Anyagszükséglet: Ált./22 Szolg. szab., Kat. rendfokozat tabló

foglalkozásvezető

A FOGLALKOZÁS BEVEZETŐ RÉSZE

Idő

A foglalkozásvezető tevékenysége

Módszer

Jelentés fogadás, köszöntés

Ellenőrzés. Értékelés

Általános ellenőrzés (létszám, öltözet, felszerelés)

A korábbi foglalkozás (ok) anyagának ellenőrzése

Biztonsági rendszabályok ismertetése

A FOGLALKOZÁS FŐ RÉSZE

A foglalkozás tárgyának, céljának, levezetési rendjének ismertetése.

Oktatási kérdések:

A katonai rendfokozatok és állománycsoportok

A katonai függelmi viszonyok és az abból fakadó jogok és követelmények

A parancs, parancsadási jog

Szolgálati út meghatározása, betartásának rendje

A katonai fegyvelemlényege, követelményei

A szolgálati érintkezés, az alaki magatartás és a katonai udvariasság szabályai

Jelentések, jelentkezések rendje

Fő rész:

a. A katonai rendfokozatok:

– rendfokozat nélküliek:

– honvéd

– tisztsek:

– őrvezető

– tizedes

– szakaszvezető

– tiszthelyettesek:

– őrmester

– törzsőrmester

– főtörzsőrmester

– zászlósok:

– zászlós

– törzszászlós

– főtörzszászlós

– tisztsek:

– hadnagy

– főhadnagy

százados

– főtisztsek:

– őrnagy

– alezredes

– ezredes

– tábornokok:

– dandártábornok

– vezérőrnagy

– vezérezredes

– altábornagy

katonai állománycsoportok:

Előadás, magyarázat
Visszakérdezés

- rendfokozat nélküliek
- tisztések
- tiszthelyettesek
- zászlósok
- tisztek
- tábornokok

b. A katonai függelmi viszonyok:

Minden katona a Magyar Honvédségénél fennálló függőségi viszonyok rendszerében köteles szolgálatot teljesíteni.

- előljáró:
 - szolgálati
 - szakmai
- alárendeltek:
 - szolgálati
 - szakmai
- rangidős
- feljebbvaló

Előadás, magyarázat
visszakérdezés

c. A parancs:

A katonai tevékenység irányításának, a feladatok megszabásának, a katonai életet szabályozó előírások érvényre juttatásának alapvető eszköze.

A parancs megfellebbezhetetlen, bírálata tilos!

A parancsadás joga:

Az előljárók kezébe adott törvényes szolgálati hatalom folytán az alárendeltekre olyan kötelezettséget ró, amelyet minden akadályt leküzdve teljesíteni kell. Lehet szóban, írásban, jelekkel, jelzésekkel adni.

d. Szolgálati út meghatározása:

Szolgálati útnak minősül amikor a katona kérelmével szolgálati és magán ügyeivel közvetlen előljárójához fordul.

A következő előljáróhoz csak a közvetlen előljáró tudomásával mehet.

Betartás rendje:

- magánkihallgatás kérelme az aeg. kihallgatáson
- parancsnoki fogadónap

e. A katonai fegyelem lényege:

A jogszabályokban és belső rendelkezésekben meghatározott rend és szervezettség következetes, lelkiismeretes betartása, betartatása, minden katonarészéről, az előljárók parancsainak maradéktalan végrehajtása.

f. A szolgálati érintkezés, az alaki magatartás és a katonai udvariasság szabályai:

A fegyveres erőknél az úr megszólítást és szolgálati érintkezés során az önözést kell alkalmazni.

Előadás, magyarázat
visszakérdezés

g. Jelentések, jelentkezések rendje:

A jelentés az előljáró tájékoztatása az alárendelt részéről. Jelentés alkalmával a katona jelentse vezetéknévét, rendfokozatát és azt amit előljárója tudomására akar hozni. A jelentés legyen rövid, lényegre törő.

Jelentkezés alkalmával a katona jelentse vezetéknévét, rendfokozatát, szolgálati beosztását.

Befejezés:

- foglalkozás értékelése
- feladatszabás
- elvonulás

A FOGLALKOZÁS BEFEJEZŐ RÉSZE

A foglalkozás teljes anyagának összefoglalása a katonákkal történő összefoglaltatása).

A kötelék (raj, szakasz) teljesítményének értékelése.

A katonák egyéni értékelése (kiemelkedőek, további fejlesztés, gyakorlás szükségessége).

Feladatszabás (önképzési feladat, karbantartás stb.)

Elköszönés.

Ellenőrzés. Értékelés,
feladatszabás

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

15/2009. (HK 1/2010.) HM HVKF intézkedés a Magyar Honvédség 2010. (2011–2013.) évi kiképzési és felkészítési feladatairól

Az Általános Katonai Kiképzés Kézikönyve I–II. kötet, A Honvédelmi Minisztérium Hadművelési és Kiképzési Főosztály Kiadványa, 2008.

Kiss Gergely A szerződéses legénységi állományra alapozott új kiképzési rendszer bevezetése, Tanulmány a HM OTF 4. sz. Programbizottságánál a HM HVK Hadművelési és Kiképzési Csoportfőnökségén végzett tudományos munka keretében Budapest, 2004.
www.hm.gov.hu/files/9/4954/08.pdf_letöltés_2010_11_06

Kovács – Martinkó – Bárdos: Katonapedagógia, Egyetemi jegyzet, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Kar Pedagógia és Pszichológia Tanszék, Budapest, 2004

Mészáros László: Pedagógia I., Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Kar Szociológia–Pszichológia és Pedagógia tanszék, Budapest, 2004.

Hadtudományi Tájékoztató 2001/6.szám, Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökség és a Honvéd Vezérkar Vezérkari Iroda közös kiadványa, Budapest, 2001.

BacsKay Bea, Lénárd Sándor, Rapos Nóra, L. Ritók Nóra, Kooperatív tanulás, oktatási programcsomag a pedagógusképzés számára, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2008,

Dr Spencer Kagan: Kooperatív tanulás, ÖKONET, Budapest 2004.

AJÁNLOTT IRODALOM

15/2009. (HK 1/2010.) HM HVKF intézkedés a Magyar Honvédség 2010. (2011–2013.) évi kiképzési és felkészítési feladatairól

Az Általános Katonai Kiképzés Kézikönyve I–II. kötet, A Honvédelmi Minisztérium Hadművelési és Kiképzési Főosztály Kiadványa, 2008.

Kiss Gergely A szerződéses legénységi állományra alapozott új kiképzési rendszer bevezetése, Tanulmány a HM OTF 4. sz. Programbizottságánál a HM HVK Hadművelési és Kiképzési Csoportfőnökségén végzett tudományos munka keretében Budapest, 2004. www.hm.gov.hu/files/9/4954/08.pdf_letöltés_2010_11_06

Kovács – Martinkó – Bárdos: Katonapedagógia Egyetemi jegyzet, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Kar Pedagógia és Pszichológia Tanszék, Budapest, 2004

Mészáros László: Pedagógia I., Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Kar Szociológia–Pszichológia és Pedagógia tanszék, Budapest, 2004.

Hadtudományi Tájékoztató 2001/6.szám, Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökség és a Honvéd Vezérkar Vezérkari Iroda közös kiadványa, Budapest, 2001.

BacsKay Bea, Lénárd Sándor, Rapos Nóra, L. Ritók Nóra, Kooperatív tanulás, oktatási programcsomag a pedagógusképzés számára, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2008,

Dr Spencer Kagan: Kooperatív tanulás, ÖKONET, Budapest 2004.

A(z) 0789–06 modul 017–es szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (híradó ágazat rádióállomás-üzemeltető)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (híradó ágazat átvitel- és kapcsolástechnikai eszköz üzemeltető)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (híradó ágazat elektronikai műszerész)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (katonai informatikai-rendszer üzemeltető ágazat katonai informatikai-rendszer üzemeltető)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (műszerész ágazat lokátorműszerész)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (műszerész ágazat rakétaműszerész)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (repülésbiztosító ágazat rádiórendszer üzemeltető)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (repülésbiztosító ágazat navigációs rendszer üzemeltető)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (repülésbiztosító ágazat fénytechnikai rendszer üzemeltető)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (avionika ágazat fedélzeti fegyvertechnika szerelő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (avionika ágazat fedélzeti műszertechnika szerelő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (avionika ágazat fedélzeti rádiótechnika szerelő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (sárkány-hajtómű ágazat repülőgép sárkány-hajtómű szerelő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (sárkány-hajtómű ágazat helikopter sárkány-hajtómű szerelő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (hadtáp ágazat ruházati ellátó)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (hadtáp ágazat élelmezési ellátó)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (hadtáp ágazat üzemanyag ellátó)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (rádióelektronikai felderítő ágazat rádióelektronikai felderítő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (vegyivédelmi technikai üzemeltető ágazat vegyivédelmi technikai üzemeltető)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (szerelő ágazat gépjármű szerelő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (szerelő ágazat harcjármű szerelő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (szerelő ágazat műszakigép-szerelő)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (szerelő ágazat fegyverműszerész)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (parancsnoki ágazat ABV-védelmi)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (parancsnoki ágazat elektronikai hadviselés)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (parancsnoki ágazat harckocsizó)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (parancsnoki ágazat könnyűlövész)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (parancsnoki ágazat

	légvédelmi rakéta és tüzér)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (parancsnoki ágazat műszaki)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (parancsnoki ágazat tüzér)
52 863 01 1000 00 00	Honvéd tiszthelyettes I. (parancsnoki ágazat felderítő)
52 863 01 0100 33 01	Alapfokú katonai vezetőhelyettes I.
31 863 02 0000 00 00	Honvéd tiszthelyettes II. (kisalegység parancsnok ágazat)
31 863 02 0100 31 01	Alapfokú katonai vezetőhelyettes II.

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

12 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató